

College voor Toetsen en Examen

VAKINFORMATIE
STAATSEXAMEN 2027

VERSIE: 1 APRIL 2026

ARABISCHE TAAL EN LITERATUUR HAVO

Inhoud

---

1. Inleidende opmerkingen	3
2. Examenprogramma	4
3. Centraal examen	4
4. College-examen	5
5. Berekening eindcijfer	6

BIJLAGE 1 BESCHRIJVING EXAMENSTOF	7
BIJLAGE 2 PRESENTATIE	8
BIJLAGE 3 LITERATUURDOSSIER	9
BIJLAGE 4 VOORBLAD	10
BIJLAGE 5 KEUZELIJST	11

De vakinformatie is vastgesteld door het College voor Toetsen en Examens (CvTE). Het CvTE is verantwoordelijk voor de afname van de staatsexamens voortgezet onderwijs en draagt zorg voor de kwaliteit en het niveau van de examens.

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is belast met de praktische uitvoering en organisatie van de staatsexamens. Met vragen over deze vakinformatie kun je contact opnemen met de afdeling Examendiensten van DUO: (050) 599 89 33 of staatsexamens@duo.nl.

Je gaat het staatsexamen vo doen. Dit informatieblad is bedoeld om je goed te kunnen voorbereiden op dit examen. Het examen bestaat uit verschillende onderdelen. Bij een aantal vakken moet je van tevoren iets maken en inleveren. Lees deze vakinformatie goed door en zorg dat je alles op tijd hebt geleerd en, zo nodig, gemaakt en ingeleverd.

Veel succes
met je
examen!

1. Inleidende opmerkingen

- Het staatsexamen Arabisch taal en literatuur havo heeft drie onderdelen: een centraal examen (paragraaf 3), een schriftelijk college-examen (paragraaf 4.1) en een mondeling college-examen (paragraaf 4.2).
- Je moet je literatuuurdossier op papier, in tweevoud, vóór 1 april 2027, opsturen naar DUO ([zie Bijlage 3](#)).
- Voor het mondeling college-examen moet je thuis een presentatie in het Arabisch voorbereiden en hiervoor een poster meebrengen naar het examen.
- In het document ‘Toegestane hulpmiddelen’ (onder [Vakinformatie voor het staatsexamen](#) op de site van DUO) staat vermeld welke hulpmiddelen je zelf voor het examen moet meenemen.
- Je kunt je voorbereiden met behulp van een lesmethode.
- Oefenmateriaal voor college-examens staat op [Oefenen voor het staatsexamen vo](#).
- Op Examenblad.nl staat bij [Veelgestelde vragen](#) onder het kopje ‘Voorbereiding’ waar je oefenmateriaal voor de centrale examens kunt vinden.

2. Examenprogramma

Het examenprogramma is verdeeld in domeinen en subdomeinen. De beschrijving van de (sub)domeinen en het vereiste niveau staan in [Bijlage 1](#).

In onderstaande tabel geeft een 'ja' aan in welk examen een (sub)domein getoetst wordt.

Tabel 1 verdeling van domeinen en subdomeinen over de verschillende examens

domein	subdomein	centraal examen	schriftelijk college-examen	mondeling college-examen
A. leesvaardigheid		ja	nee	nee
B. kijk- en luistervaardigheid		nee	nee	ja
C. gespreksvaardigheid	gesprekken voeren	nee	nee	ja
	spreken	nee	nee	ja
D. schrijfvaardigheid	taalvaardigheden	nee	ja	nee
E. literatuur	literaire ontwikkeling	nee	nee	ja

3. Centraal examen

Het centraal examen toetst leesvaardigheid (zie [2 Examenprogramma](#) en [Bijlage 1](#)). Je krijgt teksten te lezen waarover je vragen moet beantwoorden. Er zijn meerkeuzevragen en open vragen. Beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Dit examen duurt 150 minuten.

4. College-examen

4.1 SCHRIFTELIJK COLLEGE-EXAMEN

Het schriftelijk college-examen toetst schrijfvaardigheid (zie [2 Examenprogramma](#) en [Bijlage 1](#)). Voor schrijfvaardigheid krijg je deeltijfer a, met wegingsfactor 0,3. De duur van dit examen is 120 minuten.

Je krijgt een of meer schrijfopdrachten. Voorbeelden van opdrachten zijn: schrijf een informele e-mail, een bijdrage aan een blog, een commentaar op een forum, een verslag van een gebeurtenis, een berichtje aan een collega.

Bij de beoordeling van de schrijfopdracht wordt gelet op: inhoud, grammaticale correctheid, spelling/lay-out/interpunctie, woordkeus en coherentie. Bovendien wordt gelet op het aantal woorden. Het minimum aantal te gebruiken woorden bij de schrijfopdracht is 200.

4.2 MONDELING COLLEGE-EXAMEN

In het mondeling college-examen worden spreek- en gespreksvaardigheid, kijk- en luistervaardigheid en literatuur getoetst (zie [2 Examenprogramma](#) en [Bijlage 1](#)). Dit examen bestaat uit drie onderdelen: een presentatie, een gesprek over een casus en een gesprek over literatuur. Voor de presentatie en het gesprek over de casus samen krijg je deeltijfer b, en voor het onderdeel literatuur krijg je deeltijfer c. Het mondeling college-examen (exclusief de voorbereiding van de casus) duurt in totaal 25 minuten.

Op de site van DUO staan onder het kopje 'Wat zijn staatsexamens?' [informatiefilmpjes](#) waarin getoond wordt hoe een mondeling college-examen verloopt.

Vorbereiding casus

Voorafgaand aan het mondeling examen krijg je 20 minuten tijd om je gesprek voor te bereiden aan de hand van een casus (een tekst en/of afbeelding) die je in het voorbereidingslokaal ontvangt. Je mag aantekeningen maken. Deze aantekeningen mag je bij het gesprek als hulpmiddel gebruiken.

Presentatie (eerste deel van deeltijfer b)

Het examen begint met jouw presentatie in het Arabisch over een van tevoren (thuis of op school) voorbereid onderwerp. Je maakt hierbij gebruik van een door jou gemaakte poster. Dit onderdeel duurt 5 minuten. In [Bijlage 2](#) staat meer informatie over de presentatie.

Gesprek naar aanleiding van de casus (tweede deel van deeltijfer b)

Daarna voer je een gesprek in het Arabisch (10 minuten) over de casus die bestudeerd is in het voorbereidingslokaal. Er wordt van je verwacht dat je de gestelde vragen begrijpt, daarop reageert en actief deelneemt aan het gesprek. De examinerator kan je vragen om een stukje tekst voor te lezen; de uitspraak kan worden betrokken bij de beoordeling van gespreksvaardigheid.

Het onderdeel luistervaardigheid wordt beoordeeld tijdens het gesprek.

Bespreking literatuur

In het derde deel van dit mondeling college-examen wordt je kennis van de literatuur getoetst aan de hand van je ingestuurde literatuur dossier. In [Bijlage 3](#) staan de voorwaarden waaraan dit literatuur dossier moet voldoen. Bij dit deel van het examen mag je kiezen of je het in het Arabisch of in het Nederlands wilt doen. Jouw keuze heeft geen invloed op het cijfer voor dit onderdeel. De bespreking duurt 10 minuten. Vragen die gesteld worden over de gelezen werken kunnen betrekking hebben op:

- auteur
- genre
- inhoud
- structuur
- titel (eventueel ondertitel), motto, thema, plaats van handeling, tijd en ruimte en de personages
- rijm, metrum, beeldspraak in de gedichten
- leeservaringen: je moet beargumenteerd verslag kunnen uitbrengen van je mening, gevoelens en ideeën over de gelezen werken

Tabel 2 overzicht van het mondeling college-examen

opdracht	taal	tijdsduur	deelcijfer	wegingsfactor
bestuderen van de casus in het voorbereidingslokaal		20 minuten		
presentatie en gesprek naar aanleiding van de casus	Arabisch	5 minuten (presentatie) 10 minuten (gesprek)	b	weging: 0,4
bespreking literatuur	Arabisch of Nederlands	10 minuten	c	weging: 0,3

5. Berekening eindcijfer

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen en het cijfer voor het college-examen.

Eindcijfer: (cijfer centraal examen + cijfer college-examen) gedeeld door 2, afgerond op een heel getal.

Het cijfer voor het college-examen wordt berekend door elk van de deelcijfers te vermenigvuldigen met de bijbehorende wegingsfactor, de resultaten bij elkaar op te tellen en de uitkomst vervolgens af te ronden op 1 decimaal.

Tabel 3 overzicht van het mondeling college-examen

onderdeel	wegingsfactor
schriftelijk college-examen (deelcijfer a)	0,3
presentatie en gesprek (deelcijfer b)	0,4
bespreking literatuur (deelcijfer c)	0,3

Cijfer college-examen: (0,3 keer deelcijfer a + 0,4 keer deelcijfer b + 0,3 keer deelcijfer c), afgerond op 1 decimaal.

BIJLAGE 1 BESCHRIJVING EXAMENSTOF

Domein A: Leesvaardigheid

Bij het lezen van een tekst in het Arabisch kun je:

- aangeven wat voor een tekst het is;
- relevante informatie opzoeken;
- de belangrijkste informatie eruit halen;
- aangeven hoe de tekst is opgebouwd;
- verbanden tussen teksten of tekstdelen aangeven en conclusies trekken;
- details begrijpen;
- kennis van land en samenleving gebruiken om teksten te begrijpen;
- strategieën gebruiken om een onbekende formulering te begrijpen;
- de bedoeling, de opvatting of het gevoel van de auteur begrijpen.

Domein B: Kijk- en luistervaardigheid

Tijdens een gesprek in het Arabisch kun je:

- vragen begrijpen die gesteld worden;
- informatie begrijpen die gegeven wordt;
- strategieën toepassen om je gesprekspartner (beter) te begrijpen;
- conclusies trekken met betrekking tot bedoelingen, opvattingen en gevoelens van je gesprekspartner;
- anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van het gesprek;
- strategieën gebruiken om een onbekende formulering te begrijpen;
- de woorden van je gesprekspartner gebruiken in jouw reacties;
- kennis van land en samenleving gebruiken om je gesprekspartner te begrijpen.

Domein C: Gespreksvaardigheid

Subdomein: Gesprekken voeren

Tijdens een gesprek in het Arabisch kun je:

- adequaat reageren;
- informatie vragen en geven;
- je mening en gevoelens uiten en deze met argumenten ondersteunen;
- zaken, personen en situaties beschrijven;
- strategieën toepassen om het gesprek gaande te houden;
- je taalgebruik, toon en houding aanpassen aan je gesprekspartner en het doel van de communicatie;
- strategieën gebruiken om een formulering te vinden voor woorden of uitdrukkingen die je niet kent.

Subdomein: Spreken (presentatie)

Je kunt mondeling in het Arabisch:

- informatie die je verzameld hebt, presenteren en daarbij rekening houden met doel en publiek;
- zaken, personen en situaties beschrijven;
- standpunten en argumenten verwoorden.

Domein D: Schrijfvaardigheid

Subdomein: Taalvaardigheden

Je kunt schriftelijk in het Arabisch:

- adequaat communiceren met anderen;
- informatie vragen en geven;
- je mening en gevoelens uiten en vragen naar die van anderen;
- zaken, personen en situaties beschrijven;
- standpunten en argumenten formuleren;
- informatie gebruiken uit gegeven bronnen;
- adequaat informatie uit een woordenboek gebruiken.

Domein E: Literatuur

Subdomein: Literaire ontwikkeling

Je kunt een gesprek voeren over jouw leeservaringen aan de hand van literaire werken geschreven in het Arabisch. Je kunt uitleggen wat jouw ideeën zijn over een werk en je mening geven.

Je kunt vertellen over de auteur, het genre, de inhoud, de structuur, de titel, het motto, het thema, de personages, de plaats en tijd van handeling.

Bij gedichten kun je vertellen over inhoud, rijm, metrum, en beeldspraak.

Een uitgebreide beschrijving van de examenstof staat in de [syllabus](#) op [Examenblad.nl](#), of in de [handreiking](#) op [SLO.nl](#).

Vereist niveau taalbeheersing Arabisch havo

Domein A leesvaardigheid:	B1
Domein B kijk- en luistervaardigheid:	B1
Domein C gespreksvaardigheid:	B1
Domein D schrijfvaardigheid:	A2+

Beschrijving niveaus: Europees Referentie Kader, [ERK.nl](#)

BIJLAGE 2 PRESENTATIE

Het mondeling college-examen begint met jouw posterpresentatie. Je houdt de presentatie in het Arabisch. Na afloop kan de examinerator in het Arabisch enkele vragen over jouw onderwerp stellen. De presentatie met eventuele vragen duurt maximaal 5 minuten (3 tot 4 minuten presenteren en 1 minuut vragen).

Onderwerp

Je bent vrij in je keuze, maar het onderwerp moet wel een directe relatie hebben met het Arabische taalgebied. Je kunt er ook voor kiezen om een boek of een schrijver van je lijst als onderwerp te nemen.

Let erop dat de diepgang van het onderwerp overeenkomt met havo-niveau.

Poster

Minimaal A3-formaat.

Op de poster staan een titel, illustraties en weinig tekst (maximaal 10 trefwoorden). Je mag geen powerpoint-presentatie gebruiken.

Er is een uitzondering voor vso-leerlingen. Zij mogen voor de presentatie bij de moderne vreemde talen wél gebruik maken van een digitale presentatiemethode. Er mag slechts één afbeelding (slide) worden getoond, vergelijkbaar met een papieren poster.

Voorwaarde is dat de school de beschikking heeft over voldoende middelen om dit te faciliteren.

Presentatie

Je houdt de presentatie aan de hand van de poster. Je mag geen aantekeningen gebruiken.

Beoordeling

De presentatie wordt beoordeeld op thema en niveau, opbouw (introdactie, hoofdelementen, argumentatie, afsluiting), taalgebruik (grammaticale correctheid, woordenschat, uitspraak), de beantwoording van eventuele vragen en algemene presentatievaardigheden.

BIJLAGE 3 LITERATUURDOSSIER

Samenstellen literatuurdoossier

- Kies vier boeken uit de keuzelijst ([Bijlage 5](#)).
- Een van de boeken mag vervangen worden door ten minste vijf gedichten.
- Het moet gaan om volledige en oorspronkelijk Arabischtalige boeken.
  - bewerkingen worden alleen geaccepteerd als het vertalingen betreft van een oude variant van het Arabisch naar hedendaags Arabisch
- Zorg voor variatie. Kies één titel per auteur per genre; werken van vroeger en nu.

Op je lijst vermeld je per gelezen boek:

- de schrijver
- de titel
- het jaar van eerste publicatie
- het aantal bladzijden

De boeken dienen in chronologische volgorde te worden vermeld. Ga hierbij uit van het eerste jaar van publicatie.

Gebruik het voorblad ([Bijlage 4](#)) voor het noteren van jouw gegevens.

Neem voor jezelf de lijst met gelezen werken en (indien van toepassing) de uitgeprinte teksten van de gedichten mee naar het examen.

Opsturen literatuurdoossier

Je stuurt op papier in tweevoud vóór 1 april 2027:

- het voorblad
- de lijst met gelezen werken
- de teksten van de gekozen gedichten (indien van toepassing)

naar:

DUO staatsexamens vo
Postbus 30158
9700 LK Groningen

Neem contact op met [DUO](#) als je na drie weken nog geen ontvangstbevestiging hebt ontvangen. Kandidaten die geen literatuurdoossier hebben opgestuurd, worden voor dit vak niet opgeroepen voor het mondeling examen.

Bovenstaande regeling geldt alleen voor reguliere staats-examenkandidaten. Kandidaten uit het vso sturen het literatuurdoossier niet op, maar hebben het wel op school klaarliggen, uiterlijk op 1 april.

Je mag na het opsturen van het literatuurdoossier één werk vervangen door een ander werk. Dit kan alleen op voorwaarde dat je het gewijzigde literatuurdoossier op de dag van het examen uiterlijk om 9.30 uur in tweevoud inlevert bij het secretariaat.

Wie geen gewijzigd literatuurdoossier inlevert, wordt geëxamineerd aan de hand van het literatuurdoossier dat vóór 1 april is opgestuurd.

BIJLAGE 4 VOORBLAD

Literaturoffissier
Arabische taal en literatuur
staatsexamen havo
(inzenden vóór 1 april 2027)

PERSOONSgegevens

voornaam en achternaam:

---

examen dienst (ED)-nummer:

BIJLAGE 5 KEUZELIJST

De boeken in de tabellen hieronder zijn een garantie voor een lijst met voldoende literair gehalte. Je bent verplicht eruit te kiezen.

Tabel 4 keuzelijst

Schrijver (achternaam, voornaam)	Titel	Eerste jaar van publicatie	Voor het laatst mogelijk in examenjaar
علي طنطاوي Ali Tantaoui	قصص من الحياة Levensverhalen	2014	2035
أيمن العتوم Ayman Attum	يا صاحبي السجن O, gevangenen!	2011	2035
أيمن العتوم Ayman Attum	يسمعون حسيبها Ze horen haar stemmen	2012	2035
غسان كنفاني Ghassan Kanafanie	عائد إلى حيفا Teruggekeerde naar Haifa	1970	2030
هاني عبد المرید Hanie abdelmurid	كيريالسون Kyrie Eleison	2008	2030
حسن الجندي Hassan el Djundi	ابتسم فأنت ميت Glimlach, je bent dood	2002	2035
حسن الجندي Hassan el Djundi	الجزار De slager	2011	2035
محمود درويش Mahmud Darwish	في حضرة الغياب In aanwezigheid van afwezigheid	2006	2030
محمود شيت خطاب Mahmud Shiet Khattab	عدالة السماء Hemelse gerechtigheid	2010	2035
محمد باسم Muhammed Basem	كابوس الحقيقة Nachtmerrie van de waarheid	2024	2035
مصطفى لطفي المنفلوطي Mustafa Lotfi Almanfaloti	مجدولين Majdulien	2024	2035
رضوى عاشور Redwa Ashur	ثلاثية غرناطة Trilogie van Granada	1998	2030
شيرين هنائي Shirien Hanaie	صندوق الدمى Poppenkast	2011	2030
طه حسين Taha Hussein	دعاء الكروان Doaa Al-Karwan	1934	2030
طه حسين Taha Hussein	الأيام De dagen	1929	2030
طه حسين Taha Hussein	المعذبون في الأرض De folteraars op aarde	1950	2030

Indien deze titels in Nederland niet in boekvorm te koop worden aangeboden, dan kun je op Arabische websites (onder andere <https://www.alarabimag.com/download/22411-pdf>, of <https://download-pdf-ebooks.org/>) in het Arabisch zoeken naar digitale versies.

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

cvte.nl

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Toetsen primair onderwijs: doorstroomtoetsen en leerlingvolgsystemen. Vergelijkbaarheid van doorstroomtoetsresultaten en kwaliteitsbewaking van doorstroomtoetsen en leerlingvolgsystemen.
Cvtetoetsenpo.nl

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs.
Examenblad.nl

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen.
Staatsexamensvo.nl

 Centrale examens middelbaar beroeps- onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma.
Examenbladmbo.nl

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding.
Staatsexamensntz.nl